

Obtožba rimske vlade v OZN

Dne 24. julija t. l. med delom Gospodarskega in socialnega sveta v Ženevi, je pri razpravi o človeških pravicah jugoslovanski zastopnik Plejič obtožil italijansko vlado, da vodi politiko diskriminacije in peganjanja nasproti slovenski narodni manjšini v Italiji. Nekaj dni pozneje je italijanska vlada, ki nima svojega zastopnika v tem Svetu, poslala po svojem opolnomočenem ministru v Ženevi, g. Silimbanti svoj odgovor. Ta izjava, ki jo je pozneje objavila tudi agencija Ansa, pravi med drugim:

»Ne glede na pomanjkanje diplomatske korektnosti, katere se tako često poslužuje jugoslovanska aktivnost na mednarodnem polju in ki se je v pričujočem primeru pokazala v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Nato izjava napada cono B in Jugoslavijo in nadaljuje:

»Italijanska vlada odklanja na najbolj odločen in kategoričen način jugoslovanske obtožbe in podčinkanja, ki jih je izrekel jugoslovanski delegat, ker nimajo niti najmanjše osnove v realnosti dejstev in stanja. V nasprotju s sistemom v Jugoslaviji, Italija ne izvaja nikakršnega diskriminatorskega delovanja proti tuje rodom, ki živijo na njenem ozemlju, niti izvaja in še manj proti njim politiko raznarodovanja ali peganjanja. Nasprotno, ona jamči vsem svojim državljanom kakršnega kolik porekla, kakor tudi vsem onim, ki živijo na njenem ozemlju in spoštujejo njene zakone, polno svobodo misli, izražanja, združevanja, pouka in tiska.«

Italijanska vlada ne namerava začeti podrobne razprave glede izjave jugoslovanskega delegata, da bi jih ovrgla. Lahko pa da na razpolago vsakomur, kdor želi, zelo obširen dokumentaričen material.«

Tako torej pravi minister Silimbani. Ni bil naš namen razširiti polemiko o tem vprašanju. Že tri leta prikazujemo vse prej ko demokratično zadržanje sedanje rimske vlade nasproti Slovencem v Italiji. Resnica je, da je slovenska narodna manjšina v Italiji kar najbolj brutalno peganjana. O tem so se pripravili tudi znani pisatelji in novinarji Jugoslavije, Francije, Anglie, Nemčije in Italije, ki so se osebno prepričali v kakšnem položaju mora živeti 60.000 beneških Slovencev.

V odgovor na vlade izjave bo dovolj, če navedemo le nekaj takih dejstev. Freko šest tisoč otrok v Beneški Sloveniji ni deležno pouka v svoji materinski. Na stotine beneških Slovencev je moralo zapustiti svoje domove in se zateci v Jugoslavijo, ker so jih doma peganjali. Ustanovljene so bile oborožene tolpe teroristov, da bi z njih pomočjo preprečili Slovencem v Beneški Sloveniji vsakršno politično afermacija. Videmska kwestira je mnogim Slovencem preprečila izvrševanje njihovega poklica s tem, da jim je odvzela ali pa jim sploh ni izdala potnega lista za inozemstvo, kjer so imeli svoje poslovne zvezne opravke. Zapostavlja se duhovnike, ki pridigajo v jeziku svojih vernikov in končno imamo tu še umor političnega delavca Juha Andreja iz Peteha pri Sv. Petru Slovenov. Ta zločin so napravili tiste oborožene tolpe, ki obstojajo še dandanes in nobeden njihov član ni bil zaradi tega klican na odgovor pred sodišče.

Smatramo, da ni potrebno govoriti še o drugih nasiljih in nezakonitostih, ki jih izvajajo nad nami policijski organi in z naštevanjem katerih bi lahko napolnili mnogo strani.

Naj le poskuša vlada dokazati nasprotno s svojimi dokumenti, naj dokaže, če more, da ni res vse tisto, kar smo zgoraj našeli in naj prepiča predstavnike pri OZN, da mi Slovenci v videmski pokrajini nuživamo polno svobodo misli, izraževanja, izražanja, pouka in tiska.«

Prav to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

Na to je tisto, kar si želimo in pričakujemo, ker je čas, da se dvigne obtožnico proti rimske vladi in se jo počliče na odgovor pred mednarodni forum uradni pokazati v žaljivih in lažnih izjavah proti deželi, ki ni zastopana na sestanku, kjer so bili ti izrazi izrečeni, moramo poudariti, da so trditve jugoslovanskega delegata, ki se nanašajo na diskriminacijsko ravnanje in na peganjanja, katerim naj bi bila podvržena jugoslovanska manjšina v Italiji in v coni A STO, enostavno čudne.«

REZIJA Več skrbi za našo občino

Da je naša občina ena najbolj revnih vse videmske pokrajine ni potrebno, da dosti dokazujemo. To vedo vsi in to je dobro znano tudi pokrajinskim oblastem, saj so jih naši občinski zastopniki dobro informirali o našem bednem stanju.

Ceprav ima Rezija veliko površino napravljeno obdobjenosti, vladav vseeno največja revščina. Zemlja zelo slabo roditi, ker so ta skalnata in zato o kakem pojedelstvu ni mogoče govoriti. V naših vaseh ni nobene družine, ki bi pridelala za se preživljati več kot za dva meseca na leto. O gozdnem bogastvu tudi ne moremo govoriti, kajti nekaj zelo razsežni občinski gozdovi so bili vsi posekan pred vojno in za časa vojne. Sedaj se je sicer nekaj pogozdilo, a treba bo čakati 20 let, da jih bodo naši ljudje mogli izkorisčati in priti do sredstev za izboljšanje življenjskih pogojev.

O tem obupnem stanju naše občine je že večkrat pisalo tudi italijansko časopisje. Naši ljudje so torej upali, da bodo oblasti poskrbeli za kak ukrep, da bi se izboljšalo to obupno stanje, saj leži Rezija v obmejnem pasu in njeni prebivalci pripadajo slovenski narodni manjšini. Pa kakor vidimo, tudi to ne gane nikogar. Mi vemo, da kadar gre za pomem našim krajem nas tolažijo s tem, da nas hvalijo, češ, da smo dobri gorjanji (questi bravi montanari...), pristni Italiani itd.

Toda mi smo naveličani poslušati te prevljeice in zato raste med nami nezadovoljstvo. Pri nas ni več človeka, ki bi še verjeli v sladke obljube in gradove v oblakih. Naši ljudje vidijo danes bolj kot kdajkoli preje vrsto problemov, ki jih je treba rešiti.

Eno najvažnejših problemov je seveda brezposelnost. Rezija šteje približno 3000 prebivalcev in od teh je kar 300 mož brez dela od katerih je večina družinskih poglavjarjev. Drug enako pereč problem so visoki davki, ki jih mora plačevati naše ljudstvo, ceprav nima nikakih dohodkov. Vsak dan bolj pa se sprašujejo naši ljudje zakaj ne bi bili Rezjeni priznani in upoštevani v enaki meri kot prebivalstvo Nadiške doline. Kar se tiče etničnega značaja ni naš položaj prav nič drugačen kot v ostali Beneški Sloveniji, ker smo tudi mi Slovenci, ki bivamo pod Italijo. Kakor pravijo je vladava zapravila za Nadiško dolino eno milijardo 200 milijonov lir za izboljšanje gospodarstva in tudi mnogim občinskim upravam je pomagala uravnovestiti deficito bilanca. Za nas se kaj takega ni storilo. Ali smo morda mi manj Slovenci kot oni iz Nadiške doline? Tudi mi pripadamo k tako imenovani »Slavianski Italijani«.

dl-i

Množično izseljevanje

Iz Belega potoka (Učja) se je v manj kot desetih letih izselilo v razne kraje Italije in inozemstvo kar 40 družin, to je tretjina vseh družin te vasi. Do tega izseljevanja je prišlo zaradi izredno slabih življenjskih pogojev. Tudi ostale družine nimajo več obstanka na tem zemeljskem peku in čakajo priložnosti, da bi se kamorkoli izselile. Če bo to tako nadaljevalo, bo vas ostala v kratkem času prazna in zapuščena.

Beli potok je brez električne luči, brez vodovoda, brez ceste, ki bi vezala vas s sedežem občine in zaradi tega je populacija ločena od sveta. Poleg tega je nova meja zaprla tudi pot v Soško dolino, kamor vas gravitira in kamor so ti ljudje hodili že od nekdaj na delo. Prav bi bilo torej, da bi se oblasti pogodile s sosednjem Jugoslavijo, da bi mogli zopet tja na delo, kamor so vedno hodili, da so mogli priti do zasluga za vzdrževanje družin.

STOLICA — Pri nas, po starci navadi, vsako leto na praznik sv. Ane, izvolimo novega mežnarja za eno leto. Na mesto starega mežnarja Močnik (Moznich) Ivana je letos imenovan Močnik (Moznich) Odorik. Isteča dne je star mežnar, ki je prepustil svojo nalogu nasledniku, izvršil župniku vsoto 114.538 lir, ki jo je zbral med domačim prebivalstvom tekom leta za cerkev.

GORJANI

BREG U JE ŠTUF ČAKANJA

Te celi leta, ki ve se okupamo za našo vas preklicati bardskemu kumunu. Bardski kumunski konsek je že deliberiran za nas sprejeti tu njih kumun an Še au-

IZ NAŠIH VASI

toritat provincial ne dala nje prestanek. Anjelé to se čaka, ki u deliberéj koj gorjanski konsek. Sperajmo, ki tu ne bo kake skuze se za to rječ zaučati, zak smo štufi čakanja. Naša vas na spada Terski dolini naj bo ekonomsko naj bo jekizkoumo an judje so se pronunčali za odcepitou od Gorjanou, zato usako zaučavanje to je odvez.

STARSI NU CEKARAO PO SLOVEJSKI, OTROCI PAR FURLAN

Keteri u če kudati, ki to e dan sker, ma na e rjesna. Tu Flipanu no usi te stari med njemi še čekarajo po slovejski, medtem, ki te mladi so popouorno zapustili jezik svojih očetov. No rajš furlanajo. To nam toča takoviš poslušati tu več hiš, ki mož an ženā no med njemi čekarajo slovejski, otroci pa furlan. Medtem, ki starši na kapešajo kucno čekarajo njih otroci, težjelé no ne kapišajo njih te stare. Po a to nije bo lješe, če so bi učili starši njih jezik, saj furlan so teli usredno se naučiti te mladi tej, ki so se ga naučili te stari. Tu Terski dolini par hiš no usi po slovejski čekarajo, zato to nije bo majednegra motiva, ki ve zapustimo tu naši vasi jezik, ki smo skuozdre čentenarje ljet čekarali. Smo muorli almankuj se daržati proverbju »tekaj jezikou te znaš, tekaj može te vejáš.«

AHTEN

BLAGOSLOVITEU NOVEGA KIPA SV. ANE U SUBIDU

Ljeta 1944 so fašisti paršli tu našo vas an potém, ki so dosti judi barbarsko pobili an hiše pokradli, so škuažej, cijelo vas začigali. Par takemu barbarskemu djelu nješi ošparali nantej cjerke. Se to so začigali. Kip Sv. Ane, ki to je patron naše cjerke, so nekaterji koražni vaščani rješili uóz cjerke nesti an ga ošparati dištricirati, ma fašisti, oslijepeni od očja pruočem našemu populiju so še te uničili z bombami.

Takovš te koventalo narditi cijelo našo vas na novo an cjerkou. Kip Sv. Ane, ki smo ga pred kratkim kupili e bi blagoslovjen pretekel nedejo. Blagoslovu ga je videmski veškul, ki je ta dan tud bjeromu naše otroké.

TAJPANA

Še nekej o električne centrale

Zadnjic smo pisali, ki kumun o ne bo mora začeti z djelom za narditi novo električno centralo tu Karnahti zato, ki uóda na jež prodana an naši bralci so na dougo an širokó o tem bli dobro informani.

Zlo to če interesati naše judi vjedati, ki to je ospodar od linije, ki ne bla na reta pred 6 ljeti an kake kapetalje so mješi organizatorji an kuo so zadni. Del Fabbro o nje kuj on ospodar, ma so še druzji. Z njim so se ložili tu »Società elettrica Curnappa« avokat Tavasan, geometri Pellegrini, oba iz Vidma an nek Foschia iz Taržizma. Sočietat so fondalj z njim kapitaljem d' 500 mil. lir. Linija ki ne bla nareta z kontribudam, ki so sami judje dali an s pomočjo, ki jo je dala takratna »Assistenza post-bellanca«, ne diventala posest te societadi an anjelé no zanjo uprašajo kumunu 30 milijone lir. Ce kumun o ne bô te linije kupou, ospodar od vode o je ne bô cedou. Itako kumun o se obrjenče inpačan.

Judje no bi ne muorli koj močati ta na no tako rječ an jušto to bi tjelo heti, ki to nominej no komisjon na puoste za vidati fin do konča kako to je s to rečejo.

NOVA CJESTA PRJESAKA-POUJAK

Dne 26. žetnjaka (Julija) so odperli cijesto, ki cd Prjesake na peje tu Poujak an s to potjo so organizali planinski praznik (festa della montagna). To cijesto so nardili s kontribudam, ki ga je dau governo za zbuojšanje gorskikh krajou ar. na dan otvoritve (inauguracijon) so parše h nam kumunske an provincialne autoritadi.

Kar so naši djelouci djelali na tej cijesti, so jim obečali, ki za likof no če jim narditi dan paš. Ma nješi se daržali

H tej ceremoniji te paršlo dosti judi od usjeh krajou. Po ceremoniji so se spravili tu oštario več skupin mladincev, ki so čantali partizanske čante, ki so spominjali tarde dni antifašistične lotke.

PRAPOTNO

NA STARI GORI SO ODPRAVILI SLOVENSKO PRIDIGO

Kot usako ljetu se tud ljetos parpravajo naši ljudje, de se boju za 15. avošta zbral na romarski božji poti na Stari gori. Že sadá je use puno ljudi, ki parhajo na Staro goro iz vseh kraju. Na praznik Velikega Šmarja pa jih bc sevjeda še dosti več, ker je prou ta dan višek romanja.

Slovenci, ki pridejo na Staro goro, zlo pogrešajo slovenskega petja an slovenske pridige, ker je že nekaj ljet ratalo use taljansko.

NESREČA NA CJESTI

U soboto zjutra, kar je šla na čedadski targ je povozu motor Jurman Ježefu iz Prapotnega. Povozu jo je Tomazec Alojz iz Skrutovega na placu Pavelja Djakona. Zená je gluha an najbrže nje

čula kar je trobu mladi motorist kar je šla čez plac. Povozeno ženó so pejal u špitau, kjer so jo zadaržal, ker je dobila več ran po telesu.

FOJDA

Anjelé, ki imamo domačina senatorja Pellizzo tu Romi, sperajmo, ki to se kej več naredi za naš kumun. Gorske vase, kjer so žive Slovenji so še brez cijeste, brez škuol, brez vode an poune mizerije. Judje gorskikh krajou no ne uprašajo desti, ma ki to jim dej almankuj tuo, ki no majó vasi ta na plane.

Senator Pellizzo pred votacioni e obečou dan kup reči an zato to je njegá dovez do daržati besedo. Judje nješo kratkega spomina za use tuo uzabit.

CJESTA FOJDA-VIDEM BO ASFAL-TIRANA

Pokrajinska uprava (Amministrazione provinciale) je deliberalna asfaltirati cijesto, ki od Fojde na peje u Videm. Djela no če začeti sobit potém, ki no boju parreči prožet. Spēzo za djelo narditi no boju muorli uzdaržati še kumunji po katjernih na peje cijesta an našemu kumunu so naloži 20 milijone lir.

PODBONESEC

Ob Nadiži je potrebno nasipe zgradit

Zadnje nevihte, ki so zadjele uso našo daželo so zlo poškodovale podbonješko pujoje. Njive, ki so na desnem brjezu Nadiž blizu Loga an tiste okuo Stupce so bile use poplavljene. Tam ljetos se ne bo ne pardišel.

Mi smo večkrat pisali, de u tjeilih krajah usakirat ko pride kajšna huda ura, Nadiža takuo naraste, de djela strah. An ker ob kraju rijeke nješi zgrajeni nasipi voda poplavi pujoje. Smo predlagali naj se nardijo nasipi, če se bo tjelo rešit naša pujske pardelke, a nobeden se nje še spuomnou tistega djela začet. An tuo je zlo nujno, zak če se bo pustilo se naprej takuo, bo paršu dan, ki bo začelo tudi hiše nest. U Logu an Stupci se hiše blizu rijeke an voda, de na bo lepo in kanalana bo razjedla ves svjet blizu an

SOVODNJE

Pred kratkim je paršu u naš kaunen čedadski šindik senator Guglielmo Pezzzo. Ogledu se je Sovodnje an Ceplatiše. U teli zadnji vasi je tud ljudem daržu govor an obeču, de bo u Rime povjedati na mjesto, de bi hitro uzel provedimente, prej ku bo previ pozno.

Ljudje so ga radl poslušali an ker je skoraj domaćin, se tud pričakujejo, de bo zarje skarbū. Sa so par nas skoraj usi zanj votal.

Senator Pellizzo bi muorli predusem se interesirat za cijesto zgradit vasem, ki je nimajo. U Rime bi muorli tud povjedat governu, de par nas je trjeva drugač se runat z našimi ljudmi, ker takuo kot se z njimi sadá djela ni prou nič demokratično. Par nas se še nimar prepođuje guorit po slovenisko po officibah an otrok, ki hodijo u škuolo, se muorejo samo taljansko učit čeglih imajo pravico do učenja u materinem jeziku. Še enc drugo čemó povjedat an parporočit novoizvoljenem senatorju. Ljudje bi radi, de bi bli poklicani na odgovor usi tisti, ki preganajo Slovence. U Sovodnju se še donás puščajo nekajtje dobro poznane trikoristne, ki po ostrijah an po poti tučeo ljudi, če guorijo slovensko. Tisti elementi senatorju Pellizzu so dobro znani, ker je med njemi kaišen, ki ima hišo u Čedadu an ne djelajo drugega kot Slovence preganjat.

SV. PETER SLOVENOV

IZROČITEU LJUDSKIH HIS

Zavod za ljudske hiše (Istituto Case Popolari) je u Sv. Petru Slovenov zgradiju dvje ljudski hiši, katjeri imajo 6 stanovanj usaka. Notar boju šil statisti, ki njemajo hiše an ki so iz našega kamuna. Kamurska komisija, ki ima kompit stanovanja izročit, je sadá u veliki zadregi, ker je preveč ljudi, ki so brez hiše an ki so prošnjo nardil. Kot je znano par nas je velika križa po hišah, ker po zadnji vojski je paršlo u Sv. Peter ponožno juških ljudi an sadá čejó mjet hiš ud.

Z našim krajom mislemo, de komisija ima dužnost zadovoliti prej domače brezduome, potle pa jušké, takuo kot djelajo dou po Laškim.

Pretekli tjad je paršla z Vidma komisija za videt kaj škode je napravila par nas huda ura. U tisti komisiji je bio tud domaćin geometri Pisolini, funkcionar tehničnega urada (Genio Civile). Pravijo, de našemu kamunu boju dal 10

milijonu lir. Troštamo se, de bo tuo rjes.

GORENJI BARNAS — Je začeu delovati u naši vasi ambulatoriu od mjeđih. Takuo sadá našim ljudem ne bo več potrebno hoditi h mjeđiku u Sv. Peter, ampak ga boju imjel u vasi uski dan.

Tud telefon boju u kratkim času napeljali u našo vas. Naš kamun je nardiu že prošnjo an se čaka dan po dne, de boju zainteresirane oblasti dale potrebne soude za materjal. Djelo za kolé napiti boju naše ljudje nardili brezplačno.

Manjka nam samo šuola, a pravijo, de boju tud tisto ljetos zgradil. Čas bi bio, de začnejo kiek djelat tud za Gorenji Barnas.

BRDO

Velika škoda provokana od hude ore

Velika huda ura, ki ne bá par nas dne 19. luja, je poškodovala usé poje naše doline. Sjerak, krompir an fažou, unike reči, ki to se par nas pardjela, so ble poporuoma uničene od tóuče. Dosti hište bo razkritih. Na srečo njesmo mješi dízgracej par juch.

Našemu šindiku ve rakomanduamo, ki u hitro se interesej h autoritadam, zak ro pridita pruotem s kajšno ponocjo našim judem, zak drugač ne vjemó kačko nu boju mogli zimo prehnati.

TER — Našemu vaščanu Petru Molaru se je rodu sinči, ki par karstu so mu ložili ime Alojz an Erminij. Mlademu sinčinu an cjelej fameji naše augurje.

Meditjem ku e djelu tu minjeri tu Beli, zavoj tegá, ki e materjal se udér, e naš vaščan Batoja Evoristo (Kont) se udaru tu njim braču. Ponesrečeni djevolouac o bo muorlu se ščepati več tempa.

NJVICA — Fameji Lendaro Julija (Zefič) se je rodila čičica. Novorjenjeni an staršem na

Z A N A Š E D E L O

Za naše sadjarje

Tud sadā muora sadjar skarbjet sa sadno drevje. U tjelem mjesecu je zlo nagobaren »jabulčni zavijač«, ki djela sadje čarivo, zato je trjeba piškavo sadje, ki proč odpada sprout pobjerat. Zlo se parporoča, de se usako drevo od časa do časa malo nalahko strese, de odpade piškavo sadje. Vjedejet, de z usakanim čarvom, ki ga avošta mjeseca uničite, obvarjete petdeset do šestdeset sadou čarvostosti.

Ce je drevje močno pouno sadja, ga je trjeba u pravim času podprtjet, de se ne polomijo veje. Parporoča se tud, de se razredči sadove, tuo se pravi, de se proč odtarga manj razvito sadje, de se lahko drugo buj zdebeli. Tuo vajá poserbo za žalhtne suorte jabuk, ki so namjenjene za prodajat.

Zlo važno je tud, de ne objerate sadje previč zguodaj, posebno zimske jabuka, ker se djela škodo na kualiteti.

Djelo na polju

Tale mjesac je trjeba skopát zguodnje suorte krompirja an ga spravit u shrabmo. Gledejet, de ne buoste spravljali mregu krompirja. Vjedati pa muorate tudi, de se ne smije krompir šušit previč časa na soncu, ker bi ratu zelen an bi učetu grenák savcr (okus).

Na njivo, kjer je rastu zguodnji krompir, lanko sadá uscijete jesersko rjepo ali zejé.

Iz njive poberite u pravim času suh fižou, de se ne bo odpriou an zgubou po njivi.

... na vartu

Sredi tega mjesca dozori (zdreleje) česen, čebula an šalotka (čebulin). Kadars je ljepa ura jih pospravite iz njive, osušite na soncu an shranite na častu, kjer naj bo dosti ajarja.

Trjeba je parvezat h količu pomodoro (paradižnik) an nimar proč rjezat zalistnike. Ce je potrebno jih škoprite z eno parstutnotno bakreno japnenno brozgo al z eno parstutnotnim bakrenim japnom.

Vart je trjeba daržat nimar čist od plevela, ostanke pa spravjat na kup za kompost.

Kako morata runat z živino kadar je huda ura

Ce vas dobi huda ura na odpartem ne izgubite glave an ne gledejte zavjetja. Pod visokimi drevesi, cerkvenimi zvoniki ali visokimi hišami, ker strela rada tja pada. Ce vas dobi huda ura prou na odpartem, pejite živino hitro damú. Naj-

buj varno zavjetje je u sred gozda (ne par kraju), pod najbuji nizkimi drevesi; strela pada najrajše u visoka drevesa na kraju gozda.

Ce vas dobi huda ura na cesti z živino an vozom, vozite počasi, čeglih se do kože zmočite, ker hitra vožnja ulječe strelo na sebe. Ce udari strela u živino jo muorate položit takuo, de leži glava malo buj nizko de telesa. Škoprite jo z marzlo vodo, pumpajte ji u črevesa marzlo vodo, okuoli gobca (usta) ji namazite z žganjem ali ažejdom ali pa ji daržite tiste reči pred nosnice. Kar je živina paršla h sebi an če je ranjena, hladite ji rane, potle pa jo ozdravite kakor se zdravijo vse rane. Meso od strele ubite krave, ce je preca zaklana je dobro za jest.

Če se je u moki zaredu molj

Ce se je u moki zaredu molj jo muorate presitat an hitro ponucat, če nje grenká. Ce je pa moka postala grenká

jo ponucajte po malo za kokoši. Shrambo, kjer daržite moko muorate prebjelit, de se uniči skriti molj. Usé žaklje dajte na ajar, še buojs pa je, če jih operete an potle dobro posušite. Skarbite, de bo u shrambi nimar čist ajar, zatuo daržite cdperta okna kadar je ljep dan.

Ce muorete dejte na okno mrježo, de ne pridejo notar muhe.

Če krava požerja svoj odpadek

Ta je zlo gardá navada an je trjeba poskarbjet, de se odpravi odpadek prej ki se muore. Nekatjerim kravam požert cdpadek nič ne škoduje, drugim pa se prebavila (želuocet) pokvarijo, nekatjeri pa tudi krepa (poginejo). De se spravi odpadek buj hitro iz krave, se ji muora pokladat tak fuotar, ki ne ostanje dougo časa u trebuhu an ki ga nje trjeba dougo časa preževkovat. Tak fuotar so oblodila, korenjé, bjetula itd.

Če so vinjike poškodovane od tuče

Tuča je za usakega kmeta velika nesreča, ker u par minutah lahko uniči ves pardjelek. Ce je zlo debela an gosta, uniči tud mladike an s tem poškoduje prirastek enega do treh ljet.

Vjedejet, de boju konsekunce tuče še buj velike, če buoste po tuči pustili vinjike usodi, zato dobro preberite kar bomo napisal. Pavjedal bomo kaj je trjeba nardit, če je bia tuča julija al avusta mjesca. U tjem času tuča ne nardi velike škode na lesu, ker je ta že dobro dozorel (zazdrelou) an zatuo nje trjeba parkrajšat mladič, ker bi zrasle nove mladike an ne bi dozorele. Prou takuo bi s takim djelom uničili očesa, ki so potrebna za rast trsa u drugem ljetu.

Poškodovan trsje je trjeba dobro poškropit prout peronosperi an žveplat prout ciliju. Zbutano zemljo je trjeba pokopat al preorat, de ne bo rastu pievnu.

Vinjike, ki so utarpjele veliko škodo zavoj tuče, je trjeba pognojiti, de se trsje buj hitro popravi. Gnoji se ponavad kar je grozduje potargano.

Ne dajajte ugrjete trave

Živini

Zlo važno je, de vje u telem času usak kmet, de se ne smije dajat živini ugrjete trave. Ugrjeta trava se spravi u želodcu u tarde bale, ki se ne muore u želuodcu pomješat s želuodnimi kislinami. Zavoj tega se tista trava ne

prebavi zadost an napena živino. Vjedejet, de se ne smije kosit travu več ku talki, ki jo poje živina u 24 urah. Narbujoče je, de se kosi travu usak dan po dvakrat; zjutraj an zvečer. Posječena travu kadar je bla že od sonca pogreta hitro uvene (postane učela), u rosi posječena pa se hitro ugrije.

Kako je trjeba runat z brejimi zajci

Kadar je samica (femina) breja jo je trjeba zapret u zadost velik hljevček an se je ne smije motit. Se ne smije pustiti blizu otrok, psou al mačk. De boju mladi zajčki buj močni an zdravi, je trjeba dajat breji samici dobr fuotar. Ne smije se jih pa dajat tak fuotar, ki pita kot je krompir al sjerak, ker bi se takuo samica previč odobeila an bi zatuo težku storil. Dajajte jih dosti ovsu (vena), ječmena an korenjá.

Tjedan dni prej ku stor je trjeba hljevček lepou očedit an dobro ga postejat s slamo an s senom, de bo samica takuo sama nardila gnjezdo. Kar si začne skubit dlako kaže, de bo u kramkin storil. Kar samica rodí jo je trjeba putst en dan čisto par mjeru potle je pa trjeba pogledat kaj malih zajčkou imá, de se takuo vidi, če dobivajo usi zadost mljeka. Tisti, ki so debeli an ki imajo napeto kožo dobivajo zadost za jest, drugi pa, ki so majhani an imajo nagubano

Kokošja kolera

U dostih kraju se je že večkrat parakala med kokošami zlo nagobarna boljezen, ki ji pravijo kokošja kolera. Kokoši so u adni noči zdrave an martve. Zdravilo, ki najmanj koštja za zdraviti tisto boljezen je salicilna kislina, ki jo je trjeba dajat u vodo, ki se daje kokošam pit. Če so kokoši krepare za tisto boljezen, je trjeba kokošnjak, kjer so ležale boune kokoši, dobro dižinfat.

U farmacijah pa se dobijo tud punture, ki se dajejo kokošam prout boljezni.

Zberite že sadà krompir za sjeme

Ce gledata sadà nivoj kjer raste krompir vidite, de so nekatjerje rastline buj zelene an ljeuš rastejo an ne kažejo nobednih znakov boljezni. Takuo najbuji zdrave rastline, ki muorajo bit tud sortno čiste, tuo se pravi, da muorajo imjet dna-kro barvo (kolor) cveta an listou, zaznamujte (senjajte) s palicami ali kočiči. Ne smijete pa zaznamovat tistih, ki imajo okuoli sebe boune sosjede, ker se lahko godi, de je krompir že okužen (infetan), a se boljezen se ne vidi na pogled.

Tiste rastline, ki ste jih zaznamovali, jih muorate potle še večkrat pregledat. Kar buoste krompir kapal, izkopajte najprvo tistega, ki ste ga zaznamovali. Krompir izkopajte u tistem času, kar še nje čisto dozoreu (zazdrelou) an je cima še malo zelen. Ce se muore, izberite za sjeme tisti krompir, ki je imeu u zemlji manj kot deset krompirjev an so od tistih več kot štiri drobni. Teža pardjelka usake rastline naj bo almanj pou de enega kilograma. Varžite proč tisti krompir, ki je gnu, krastou al če nje normalno razvit.

Takuo skarbeno zbran krompir ga dejte potle u kište an ga spravite u čisto arzično kletj.

Kup na debelo

ZIVINA ZA ZAKOL		
	po kg.	
Krave	L. 200 do	220
Voli	» 210 »	240
Jenice	» 230 »	250
Ovce	» 150 »	160
Koze	» 90 »	100
Jarta	» 260 »	320
Praseta	» 209 »	220

ZIVINA ZA REJO		
	po glavi	
Krave mlekarice	L. 110000 do 175000	
Jenice breje	» 115000 »	165000
Junci	» 120000 »	170000

PERUTNINA - ZAJCI - JAJCA		
	po kg.	
Kokoši	L. 580 do	640
Piščanci	» 740 »	780
Race	» 530 »	545
Purani	» 580 »	630
Zajci	» 220 »	250
Jajca usako	» 28 »	30

ZITARICE		
	po kuintalu	
Ušenica	L. 7600 do	7800
Sjerak	» 6800 »	7100
Ušenična moka	» 8550 »	9650
Sjerkova moka	» 7200 »	7600
Ušenični otrobi	» 4200 »	4300

GRADBENI LES		
	po kubičnem m.	
Bukovi hodi	L. 15000 do 15500	
Orjehovi hodi	» 18000 »	19000
Čerješnji hodi	» 17500 »	18500
Smrješki hodi	» 15000 »	16000
Jesenovi hodi	» 18000 »	19500

DARVA'		
	po kuintalu	
Fukove darvá suhe	L. 850 do	950
Bukove darvá surove	» 700 »	800
Druge darvá	» 550 »	600
Bukovo oglje	» 3000 »	3200

SADJE AN ZELENJAVA		
	po kg.	

<tbl_r cells="1" ix="1" maxcspan="3" maxrspan="1

Dragi mladi bralci!

Nje dugo od tega kar sem hodú po naših vseh an se poguoriu z dostimi otroki. Uprasu sem jih, če se jim dopadejo pravce, ki so pisane na »Matajurju«. Povjedali so, de jih radi herejo, samuo, de jih je premaio. No ja, sem vas pa uslušu an donás sem vam jih napisu kar cijelo stran. Ce buosta brumni an jih buoste radí bral, bom skarbiu, de bo od sadá napri nimar kej ljepega za vas. Kar buoste prebral žornal, dejte ga tud drugim naj ga preberejo. Ce kaduo od vas pozna kajšno ljepo domačo pravo mi jo lahko pošje po pošti, de jo bom stvoru napisat za use naše mlade bralce.

Vas prou lepou pozdravlja
vaš »Matajur«.

Maček an kokoš

Enkrat sta živjela maček an kokoš skupe na seniku. Pró srečna an kontenta sta bla.

En dan je na senik parskakala miška. Maček jo je sóbit vidu an se zagnú u njo.

Kokoš je prestrašeno zakokodekala an gledala, kaj se bo godilo. Maček je biu na uso muoč superbo, de je ujeu miško. Malo časa se je igrú z njo, potlē ji je zaviu vrat an jo pohrustu.

Stopu je pred kokoš an je jau:
»Ali znaš ti loviti miš?«

»Ne, tega pa ne znam,« je odguorila kokoš.

Cez nekaj časa pa je kokoš znesla jajce. Obarnila se je h mačku an ga prisia:

»Ščú, muc, ali znaš ti jajca znesti?«

»Ne, tega ne znam,« je muoru priznati maček.

»Potlē sem jest usegih buj modra an buj koristna od tebe! Ti znaš loviti miši, a jih potlē sam pojše. Jest pa nesem jajca, ki jih ljudje jedo. Ti ridiš samega sebe, jest pa dajem jajca mojemu gospodarju an ga ridim.«

Maček je na viste besjede mouču. Muorau je na tihem priznati, de ima kokoš próu.

Lesica an petelin

Lesica ne zahrabila petelina. Tiščala ne ga u zobe an tekli, za z njem nasičiti nje te male.

Na hči tu uasi, kar ne zahledala lesico, ne zahóuknila:

»Lesica na nesé petelina! Lesica na nesé petelina!«

Táboto e petelin džau lesici:

»Kako te moreš, lesica, tuole potarjeti? Ti bi muorla rejči: Kuo to tebé importá, če lesica na nosi petelina?«

Lesica ne žež sama nje ba dosti kontenta. Ne se obarnila an ne zalajala za hčerjo: »Kuo to tebé interesá, če lesica na nesé petelina!«

Petelin o nje več čakou. Skočou e iz lesljih ust, spoletou na no ūuso an e potem od kontenteče začeu kikirikati an se ji zblejati.

Zec an rič

Zec e srjetou riča an ga saludou:

»Eh bratič, kako ardo an dlakov obljeko t' maš!«

»T' jušto praviš,« e uščicano džau rič. Ma me ihle no me varjejo pred zobmi od pecá anu od uouka. A to tebé varje pred njemi še tuoja mehnha peliča?«

Zec e se vergonjou an moučeč e súkakoc indavant.

Za naše mlade bralce

Huda mačeha an brumna Marica

Inaki so bli kontenti, ki je takuo lepuo odguorila an ji rečejo: »Le pojdi u tisto parvo dolinco, tam boš ušafala jadgod tekaj, ki jih boš tjela.« An rjes Marica parnese mačehi za novo ljeto pán koš ardečih jagod an povje, de so jih ji pokazali inaki, ki jih je srečala na gori.

Nekaj časa potlē, kar je huda zima prešla, reče mati svoji hčerki: »Pojni tud ti u goró po jagode, morebi, de ušafaš tiste inake an ti dajo kajšno veliko srečo, sa so jo dal še umazani Marici.«

Hči se nobel obligeče, uzame košč an gre u goró. Kar pride gor, rjes sreča tiste dvanajst inakou, ki jim napuhnjeno reče: »Pokažite mi, kje rastejo jagode.«

Inaki rečejo: »Dobro. Če povje, katjeri mjesac od cjelega ljeta je narbuojski?«

Ona jím use lepou povje kakuo dječa z njo mačeha.

Inaki ji rečejo: »Mi ti čemó pomagat, če nam znaš povjedat, katjeri mjesac je narbuojski tu ljete.«

Marica reče potlē: »Usi so dobri, a mjesac marec je narbuojski, ker nam parnaša največ upanja.«

Kar mačeha vidi, de je čečica usegih dobrá an de lješ raste kot njena hči, premisljuje kakuo bi ubogo seruotico spodila od hiše an zatuo si izmisli tuole:

En dan pošje svojo hčer an Marico vouno prat; svoji hčeri da bjelo vouno, Marici pa čarno an ji jezno povje: »Če ne buš oprala tisto čarno vouno takuo bjelo, kakor jo bo moja hči, mi ne hodi več damú. Uboga Marica joče, prosi an guori, de tistega djela ne muore nardit. Kar vidi, de je mačeha neusmiljena, uzaume vouno an gre jokuč s sestro laštro. Kar prideta h vodi, odvežejo svoja brjemania an začneta prat. Kar naenkrat se jim parbliza ena ljepa deklica bjelo obligečena an jih pozdravi: »Dobra sreča, parjatelci! A četá, de vam pomagam!« Hčerka od mačehi reče se smrečo: »Meni ni trjeba pomoti, moja vouna bo preca bjela, a vouna naše Marice ne bo hitro bjela.« Potlē stopi tista ljepa deklica h žalostni Marici an ji poreče: »Daj! Bomo videli, če se bo dala ta vouna bjelo oprati! Obeduje začneta sadá prat an hitro se čarna vouna vjeli

ku snjež. Kar je use oprano, bjela parjatelca gre proč. Kar mačeha vidi bjelo vouno, se čuduje an jezi, zak' njema nobednega uroka (motiva), de bi preganjala Marico.

Potlē pride huda zima an mraz. Huda mačeha še nimar misli, kakuo bi spudiла od hiše Marico. Sadá ji ukuaže:

»Uzami košč an pojdi u goró, tam mi naberi zdrjeli jagod za novo ljeto! Če mi jih ne boš parneslja, je bujoš zaté, de ostaneš na gori!« Seruotica milo jaka, prosi an guori: »Kakuo naj sadá u tej ostri zimi ušajam zdrjeli jagode?« Nič ni pomagu jok, uzeti je muorla košč anjeti od hiše u jagode.

Kar hodi usá razjokana po gori, jo sreča dvanajst inaku, ki jím napuhnjeno reče: »Pokažite mi, kje rastejo jagode.«

Inaki rečejo: »Dobro. Če povje, katjeri mjesac od cjelega ljeta je narbuojski?«

Ona jím use lepou povje kakuo dječa z njo mačeha.

Inaki ji rečejo: »Mi ti čemó pomagat, če nam znaš povjedat, katjeri mjesac je narbuojski tu ljete.«

Marica reče potlē: »Usi so dobri, a mjesac marec je narbuojski, ker nam parnaša največ upanja.«

Kar mačeha vidi, de je čečica usegih dobrá an de lješ raste kot njena hči, premisljuje kakuo bi ubogo seruotico spodila od hiše an zatuo si izmisli tuole:

En dan pošje svojo hčer an Marico vouno prat; svoji hčeri da bjelo vouno, Marici pa čarno an ji jezno povje: »Če ne buš oprala tisto čarno vouno takuo bjelo, kakor jo bo moja hči, mi ne hodi več damú. Uboga Marica joče, prosi an guori, de tistega djela ne muore nardit. Kar vidi, de je mačeha neusmiljena, uzaume vouno an gre jokuč s sestro laštro. Kar prideta h vodi, odvežejo svoja brjemania an začneta prat. Kar naenkrat se jim parbliza ena ljepa deklica bjelo obligečena an jih pozdravi: »Dobra sreča, parjatelci! A četá, de vam pomagam!« Hčerka od mačehi reče se smrečo: »Meni ni trjeba pomoti, moja vouna bo preca bjela, a vouna naše Marice ne bo hitro bjela.« Potlē stopi tista ljepa deklica h žalostni Marici an ji poreče: »Daj! Bomo videli, če se bo dala ta vouna bjelo oprati! Obeduje začneta sadá prat an hitro se čarna vouna vjeli

ku snjež. Kar je use oprano, bjela parjatelca gre proč. Kar mačeha vidi bjelo vouno, se čuduje an jezi, zak' njema nobednega uroka (motiva), de bi preganjala Marico.

Potlē pride huda zima an mraz. Huda mačeha še nimar misli, kakuo bi spudiła od hiše Marico. Sadá ji ukuaže:

»Uzami košč an pojdi u goró, tam mi naberi zdrjeli jagod za novo ljeto! Če mi jih ne boš parneslja, je bujoš zaté, de ostaneš na gori!« Seruotica milo jaka, prosi an guori: »Kakuo naj sadá u tej ostri zimi ušajam zdrjeli jagode?« Nič ni pomagu jok, uzeti je muorla košč anjeti od hiše u jagode.

Kar hodi usá razjokana po gori, jo sreča dvanajst inaku, ki jím napuhnjeno reče: »Pokažite mi, kje rastejo jagode.«

Inaki rečejo: »Dobro. Če povje, katjeri mjesac od cjelega ljeta je narbuojski?«

Ona jím use lepou povje kakuo dječa z njo mačeha.

Inaki ji rečejo: »Mi ti čemó pomagat, če nam znaš povjedat, katjeri mjesac je narbuojski tu ljete.«

Marica reče potlē: »Usi so dobri, a mjesac marec je narbuojski, ker nam parnaša največ upanja.«

Kar mačeha vidi, de je čečica usegih dobrá an de lješ raste kot njena hči, premisljuje kakuo bi ubogo seruotico spodila od hiše an zatuo si izmisli tuole:

En dan pošje svojo hčer an Marico vouno prat; svoji hčeri da bjelo vouno, Marici pa čarno an ji jezno povje: »Če ne buš oprala tisto čarno vouno takuo bjelo, kakor jo bo moja hči, mi ne hodi več damú. Uboga Marica joče, prosi an guori, de tistega djela ne muore nardit. Kar vidi, de je mačeha neusmiljena, uzaume vouno an gre jokuč s sestro laštro. Kar prideta h vodi, odvežejo svoja brjemania an začneta prat. Kar naenkrat se jim parbliza ena ljepa deklica bjelo obligečena an jih pozdravi: »Dobra sreča, parjatelci! A četá, de vam pomagam!« Hčerka od mačehi reče se smrečo: »Meni ni trjeba pomoti, moja vouna bo preca bjela, a vouna naše Marice ne bo hitro bjela.« Potlē stopi tista ljepa deklica h žalostni Marici an ji poreče: »Daj! Bomo videli, če se bo dala ta vouna bjelo oprati! Obeduje začneta sadá prat an hitro se čarna vouna vjeli

ku snjež. Kar je use oprano, bjela parjatelca gre proč. Kar mačeha vidi bjelo vouno, se čuduje an jezi, zak' njema nobednega uroka (motiva), de bi preganjala Marico.

Potlē pride huda zima an mraz. Huda mačeha še nimar misli, kakuo bi spudiła od hiše Marico. Sadá ji ukuaže:

»Uzami košč an pojdi u goró, tam mi naberi zdrjeli jagod za novo ljeto! Če mi jih ne boš parneslja, je bujoš zaté, de ostaneš na gori!« Seruotica milo jaka, prosi an guori: »Kakuo naj sadá u tej ostri zimi ušajam zdrjeli jagode?« Nič ni pomagu jok, uzeti je muorla košč anjeti od hiše u jagode.

Kar hodi usá razjokana po gori, jo sreča dvanajst inaku, ki jím napuhnjeno reče: »Pokažite mi, kje rastejo jagode.«

Inaki rečejo: »Dobro. Če povje, katjeri mjesac od cjelega ljeta je narbuojski?«

Ona jím use lepou povje kakuo dječa z njo mačeha.

Inaki ji rečejo: »Mi ti čemó pomagat, če nam znaš povjedat, katjeri mjesac je narbuojski tu ljete.«

Marica reče potlē: »Usi so dobri, a mjesac marec je narbuojski, ker nam parnaša največ upanja.«

Kar mačeha vidi, de je čečica usegih dobrá an de lješ raste kot njena hči, premisljuje kakuo bi ubogo seruotico spodila od hiše an zatuo si izmisli tuole:

En dan pošje svojo hčer an Marico vouno prat; svoji hčeri da bjelo vouno, Marici pa čarno an ji jezno povje: »Če ne buš oprala tisto čarno vouno takuo bjelo, kakor jo bo moja hči, mi ne hodi več damú. Uboga Marica joče, prosi an guori, de tistega djela ne muore nardit. Kar vidi, de je mačeha neusmiljena, uzaume vouno an gre jokuč s sestro laštro. Kar prideta h vodi, odvežejo svoja brjemania an začneta prat. Kar naenkrat se jim parbliza ena ljepa deklica bjelo obligečena an jih pozdravi: »Dobra sreča, parjatelci! A četá, de vam pomagam!« Hčerka od mačehi reče se smrečo: »Meni ni trjeba pomoti, moja vouna bo preca bjela, a vouna naše Marice ne bo hitro bjela.« Potlē stopi tista ljepa deklica h žalostni Marici an ji poreče: »Daj! Bomo videli, če se bo dala ta vouna bjelo oprati! Obeduje začneta sadá prat an hitro se čarna vouna vjeli

ku snjež. Kar je use oprano, bjela parjatelca gre proč. Kar mačeha vidi bjelo vouno, se čuduje an jezi, zak' njema nobednega uroka (motiva), de bi preganjala Marico.

Potlē pride huda zima an mraz. Huda mačeha še nimar misli, kakuo bi spudiła od hiše Marico. Sadá ji ukuaže:

»Uzami košč an pojdi u goró, tam mi naberi zdrjeli jagod za novo ljeto! Če mi jih ne boš parneslja, je bujoš zaté, de ostaneš na gori!« Seruotica milo jaka, prosi an guori: »Kakuo naj sadá u tej ostri zimi ušajam zdrjeli jagode?« Nič ni pomagu jok, uzeti je muorla košč anjeti od hiše u jagode.

Kar hodi usá razjokana po gori, jo sreča dvanajst inaku, ki jím napuhnjeno reče: »Pokažite mi, kje rastejo jagode.«

Inaki rečejo: »Dobro. Če povje, katjeri mjesac od cjelega ljeta je narbuojski?«

Ona jím use lepou povje kakuo dječa z njo mačeha.

Inaki ji rečejo: »Mi ti čemó pomagat, če nam znaš povjedat, katjeri mjesac je narbuojski tu ljete.«

Marica reče potlē: »Usi so dobri, a mjesac marec je narbuojski, ker nam parnaša največ upanja.«

Kar mačeha vidi, de je čečica usegih dobrá an de lješ raste kot njena hči, premisljuje kakuo bi ubogo seruotico spodila od hiše an zatuo si izmisli tuole:

En dan pošje svojo hčer an Marico vouno prat; svoji hčeri da bjelo vouno, Marici pa čarn